

Вень (кит. 文, wén, початково — татуювання, орнамент, візерунок, знак) — комплексне полісемантичне поняття, що означає писемний *знак*, *писемність*, *мову*, *обряд*, *культуру* / культурність, цивілізованість, вихованість, освіту / освіченість, стиль тощо.

==Вень як категорія мистецтва==

Універсалія вень — це багатий світ *духовності*, що вміщує ідеали *краси*, *витонченості*, *балансу*, *гармонії*, естетичної досконалості й філософської глибини.

Вень як естетичний принцип виявляє себе у різних видах китайського мистецтва, найперше у *каліграфії* та *живописі*.

Сучасні китайські митці часто творять на перетині традиційних і сучасних впливів, поєднують давні естетичні норми з інноваційними підходами. Пріоритетним для Китаю у мистецькій царині є збереження та відродження традиційних форм мистецтва, ремесел, культурних *звичаїв*, а також *нематеріальної культурної спадщини*, як-от традиційної музики, каліграфії, бойових мистецтв, народних *традицій*.

==Каліграфія==

Каліграфія є не просто засобом *комунікації*, але й мистецтвом передавати красу мови через довершеність її писемного, знакового виразу. Водночас це відображення особистості каліграфа, його емоцій та особистісної філософії.

Ставлення самих китайців до ієрогліфів незмінно є вкрай шанобливим. Упродовж багатьох століть каліграфія цінувалася й цінується дотепер вище за багато інших мистецтв, залишається неодмінною ознакою освіченої людини.

Різні стилі каліграфії як виду візуального мистецтва втілюють сутність вень через точні та досконалі штрихи написаних ієрогліфів. Каліграфи прагнуть досягти гармонійного балансу між пензлем, тушшю та папером, передати красу та глибинні сенси письмової мови, де кожен порух пензля має символічне значення та виражає внутрішній стан художника.

Вень у каліграфії проступає через розуміння пропорцій та експресивності кожного символу. Каліграфія поєднує в собі навички письма, естетику ліній і

форм, виразність та емоційність; вважається способом передачі духу і глибини думки через письмо.

Каліграфію самого символу вень виконують з великою увагою до деталей, із намаганням передати енергію, гармонію та вишуканість знака. Виконуючи цей символ, художник може надати йому динаміки або спокою за допомогою різних штрихів та інтенсивності ліній.

==Живопис==

Китайський живопис втілює фундаментальні принципи вень, як-от гармонія, рівновага, зачарування природою. Майстерність художника полягає в тому, щоб вловити енергію *ці* зображуваного предмета і виразити її на папері.

У китайському живописі вень виявляється, перш за все, у зображенні природних ландшафтів, квітів, птахів, фігур людей, тварин та ін. Китайські живописці вдаються до витончених пензликів технік. Часто абстрагуються від реалістичного зображення об'єктів, прагнуть передати сутність і дух зображуваного. Цьому сприяє особлива техніка мазків пензля і розмивання фарби. У живописі вень увиразнюється через використання символічних образів, кольорів та композицій, що передають глибокі філософські ідеї та емоції, має за мету викликати почуття спокою через споглядання природної краси.

Китайський живопис відзначений простотою та стриманістю. Він намагається зафіксувати сутність об'єкта або сцени, уникнути зайвих деталей та декоративних надмірів. Важливою частиною є використання простору, наявність пустот на малюнку, що залишають місце для уяви та сприяють медитативному розважанню.

Китайський живопис використовує багатий арсенал *символіки* та мотивів, які мають свої особливі значення в китайській культурі. Наприклад, зображення птахів, квітів, гір та води можуть символізувати різні поняття, як-от щастя, довголіття, гармонія тощо.

==Література==

Falkenhausen von L. The Concept of Wen in the Ancient Chinese Ancestral Cult / Chinese Literature: essays, articles, reviews (CLEAR). 1996. Vol. 18. P. 1–22.

Kern M. Ritual, Text, and the Formation of the Canon: Historical Transitions of «Wen» in Early China // T'oung Pao. Second Series. 2001. Vol. 87. Fasc. 1/3. P. 49–91.

Bottéro F. Revisiting the wén 文 and the zì 字: The Great Chinese Characters Hoax // Bulletin of the Museum of Far Eastern Antiquities. 2002. № 74. 2002. P. 14–33. URL: http://crlao.ehess.fr/docannexe/file/1513/bottero.wen_zi.pdf

Key Concepts in Chinese Culture. Beijing : Foreign Language Teaching and Research Press, 2019. 424 c.